

Recensies

over verzilvering

RUBRIEK

Jacqueline van Onzenoort en Ria van Dinteren

De toekomst van werk

'Werk en de vreugde komt vanzelf'. Met dit citaat van Goethe wordt het boek van Adjiedj Bakas, trendwatcher en Martijn van der Woude ingeleid. Het is een boek waarin de toekomst van werk, de toekomst van leiderschap en de toekomst van ouderen in organisaties onder de loep wordt genomen. In het boek worden een aantal nieuwe termen geïntroduceerd;

niet langer is alleen *globalisation* aan de orde, maar ook *slowbalization*, omdat we tijdelijk even wat rustiger aan doen. Tijdelijk, want zoals beschreven gaat er een crisis vooraf aan elke grote sprong voorwaarts. Er staat ons dus nog wat te wachten.

Het boek start met een historisch overzicht over werk voor wie houdt van de geschiedenis van de mensheid. De eerstvolgende stap in de geschiedenis van werk zal volgens de auteurs, het internet en de virtual world worden. De informatietechnologie en de verschuiving van het machtscentrum van Amerika-Europa naar Azië-Amerika zorgen ervoor dat werk blijvend verandert. Bakas en Van der Woude vertalen deze ontwikkelingen in acht megatrends. Belangrijk daarbij is de vernieuwing in het onderwijs, de rol van ICT en een blijvende verandering in de arbeidsverhoudingen: flexibeler en gekleurd door technologische vooruitgang. De vergrijzing en het steeds ouder worden van mensen leiden tot tweede carrières na het 45ste jaar en langer doorwerken met doorwerkbonus of de passie achterna.

Voor de toekomst van ons vakgebied (leren en ontwikkelen) wor-

den EVC en breinkennis expliciet genoemd als kans voor leren en vernieuwing. Ook de terugkeer van de vakschool is aanstaande. De nieuwe arbeidsrelaties betekent een toename van het aantal ZZP'ers en onafhankelijke netwerken zoals buurtzorg.

Talent is het toverwoord als het gaat om de arbeidsmarkt, organisaties zullen zich steeds meer moeten richten op de unieke talenten in een organisatie als ze op lange termijn mensen aan zich willen binden. Het nieuwe (duurzame) leiderschap en zingeving zijn trends die zich doorzetten en ook de verschuiving van de macht van west naar oost. Deze trends leiden volgens de schrijvers tot drie toekomstscenario's voor werk: het retro-, turbo- en hybride scenario. We kunnen dus nog alle kanten op.

Dat gevoel bevroop ons ook bij lezing van het boek maar tegelijkertijd: hadden we dit al niet eens in kaart gebracht? En zorgde de crisis er niet voor dat alle toekomstvoorspellingen niet klopten? Al met al is het een mooi vormgegeven boek dat makkelijk leest. Ik had verwacht meer aan te treffen over de toekomst van de HRD'er in organisaties. Wel stonden er tips in voor HR, waaronder:

- Werving en selectie gaat via internet: dit betekent een wereldwijd talentspeelveld.
- Diploma's krijgen weer waarde door elektronische screening.
- Draag zorg voor ontwikkelprogramma's in je organisatie en houd talent vast.
- Investeer in EVC.
- Als je het echt niet meer weet na lezing van dit boek, kun je naar hun website: www.detoekomstvanwerk.nl waar je kunt ontdekken wat jouw passie is.
- Leuk boek, weinig nieuws.

Adjiedj Bakas en Martijn van der Woude (2010). De toekomst van Werk. Utrecht: PiCompany.

Spellen voor gesprekken tussen ouderen en hun werkgevers

Er zijn via Thema en www.kwaliteitenspel.nl diverse spellen die geschikt zijn voor leidinggevend en hun medewerkers of om in een groep te gebruiken waarin thema's als ouder worden en in balans blijven aan de orde zijn.

Meer plezier in je werk

Peter Gerrickens, Marijke Verstege en Zjev van Dun
Heb je plezier in je werk? Dat is een vraag die regelmatig wordt gesteld. Is je antwoord ja, dan is de kunst om dit zo te houden. Als je 'nee' zegt, is het zinvol na te gaan waar dat aan ligt en of jij daar zelf iets aan kunt doen. In beide gevallen kan het Werkplezier Spel je daarbij helpen.

Inspiratiespel

Peter Gerrickens en Marijke Verstege
De bedoeling van het Inspiratiespel is u met anderen in gesprek te brengen over hetgeen u inspireert, van binnenuit motiveert.

Levenskunstspel

Peter Gerrickens, Marijke Verstege en Zjev van Dun
De bedoeling van dit spel is u een stap verder te helpen als u meer balans in uw leven wilt brengen.

Aanraders

Verzilivering van de vergrijzing

In dit boek geeft de auteur aan hoe je verzilivering van de vergrijzing kunt organiseren en stimuleren. De auteur wil de meerwaarde van ouderen in productieprocessen en in de dienstverlening laten zien. Toekomstgericht personeelsbeleid streeft eraan jong en oud samen te laten werken.

Aan de hand van gesprekken met vele werkenden en niet-meerwerkenden laat de auteur zien wat ouder worden inhoudt, wat de beperkende factoren zijn en hoe deze kunnen worden gecompenseerd. Voorts maakt hij pijnlijk duidelijk wat het zo geroemde uittreden – eindelijk vrij – voor velen in de praktijk inhoudt, verlies aan zinvolheid van het bestaan.

Vis, J. (2000). *Verzilivering van de vergrijzing*. Assen: Van Gorcum.

De hofnar en de kanarie onderweg

Dit boek is geschreven door de gastredacteurs van dit themanummer. De titel verwijst naar de kanarie die in de mijn aangeeft wanneer er gevaar dreigt. Niet de kanarie moet dan worden verwijderd, het gaslek moet worden gedicht. Op dezelfde manier moeten signalen van vijftigplussers de hele organisatie verbeteren. De auteurs stellen dat de ontgrijzing dé uitdaging is voor de arbeidsmarkt. Het boek geeft HR tips om substantiële veranderingen te realiseren met als kernboodschap: blijf investeren in ouderen.

Bombaerts, Gunter & Martens, Hilda (2009). *De hofnar en de kanarie onderweg. Leeftijdsbewust personeelsbeleid als antwoord op vergrijzing en ontgrijzing*. Deventer, Mechelen: Kluwer.

Het loopt gesmeerd

Dit boek is geschreven voor managers en opleiders hoe om te gaan met het onderhoud van de loopbaan van zich in leeftijd ontwikkelende medewerkers. De praktijkvoorbeelden zijn afkomstig uit de procesindustrie. Goede werknemers zijn kostbaarder dan dure apparatuur, dus hen binnenhalen, goed onderhouden en inzetbaar houden, is een van de belangrijkste taken van een leidinggevende. Het boek is een pleidooi voor het bevorderen van een effectieve leef- en werkstijl, ondersteund door een voortdurend leerproces, en verschaft inzicht in de beginselen van leeftijdbeleid. Het gaat specifiek in op verouderingsrisico's in de procesindustrie (zoals ploegendiensten). De auteurs pleiten voor beleid op vijf terreinen: gezondheid, loopbaanontwikkeling, arbeidsinhoud, cultuur en arbeidsvoorwaarden.

Krimpen, Hans van & Florijn, Wiljo (2008). *Het loopt gesmeerd; leeftijdbeleid in de procesindustrie*. Assen: Van Gorcum.

Competent blijven werken in latere loopbaanfasen

In dit boek geeft de auteur aan de hand van twee praktijkverhalen inzicht in theoretische modellen van ouderen in arbeidsorganisaties. Ook presenteert zij een 'zoekmodel'. Dit model helpt om de mogelijkheden en belemmeringen voor 'competent blijven werken in latere loopbaanfasen' binnen organisaties beter in kaart te brengen.

Van Roekel-Kolkhuis Tanke, Isolde (2008). *Competent blijven werken in latere loopbaanfasen*. Delft: Eburon.

Websites

www.leeftijdophetwerk.nl

Met subsidie van het Ministerie van SZW zijn een groot aantal projecten uitgevoerd. Op deze site zijn veel van de resultaten en instrumenten te vinden. Daarnaast zijn bruikbare publicaties te downloaden over het langer inzetbaar houden van oudere werknemers.

www.leeftijdenwerk.be

Op zoek naar informatie over leeftijdsbewust personeelsbeleid? Een ervaren werknemer werven of behouden? Wat heeft u nodig om met goesting langer aan het werk te blijven? Het expertisecentrum Leeftijd&Werk helpt u in uw zoektocht.

www.seniorpower.nl

Hier vindt u een boekje dat de taskforce Ouderen en arbeid van de overheid (nu Senior Power) heeft uitgebracht met een aantal praktijkvoorbeelden van leeftijdsbewust beleid.

www.workabilityindex.nl

Een site voor werkgevers en werknemers om te toetsen hoe het gesteld is met het werkvermogen van een medewerker.

www.blikopwerk.nl/OverBlikopWerk.html

Hierin staan aanbieders en best practices over ouderen en werk.

www.agoria.be/leren_is_groeien

De toolbox voor mentorprojecten.

www.mijnvakbond.nl/Documenten%20MijnVakbond.nl/Thema/Discussienota_omgaan_met_vergrijzing.pdf

Rapport omgaan met vergrijzing.